

EXPRESS

ILUSTROWANY

ROK I

Łódź, Poniedziałek, 21 stycznia 1946 roku

Nr 5

Zmiana rządu we Francji

Gen. de Gaulle podał się do dymisji. Komitety 3 partii obradują

LONDYN, 21. I. Radio londyńskie donosi, że w niedzielę dnia 20 stycznia br. o godz. 12-ej odbyło się posiedzenie francuskiej rady ministrów. Premier de Gaulle po 20 minutach opuścił posiedzenie, ministrowie zaś obserwowali nadal. Wkrótce potem podano do wiadomości, że wieczorne posiedzenie gabinetu zostało przez de Gaulle odwołane. Gen. de Gaulle przeszedł późnym wieczorem na ręce przewodniczącego Zgromadzenia Konstytucyjnego Felixa Gouin pismo, w którym komunikuje, iż rezygnuje ze stanowiska premiera i wycofuje się całkowicie i ostatecznie z życia politycznego. Kryzys rządowy we Francji powstał na tle ogólnym.

Gen. de Gaulle twierdzi, że obecny rząd, składający się z przedstawicieli trzech stronnictw jest nie do utrzymania. W związku z dymisją gen. de

Gaulle'a zostanie zwołane nagłe posiedzenie Konstytuandy na dzień 21 lub 22 stycznia. Komitety wykonawcze wszystkich 3 głównych partii francuskich odbyły nadzwyczajne posiedzenie w celu omówienia wytworzonej sytuacji.

Gen. de Gaulle wycofuje się całkowicie z życia politycznego

PARYŻ, 21. I. Sekretarz gen. de Gaulle, który wręczył Prezydentowi Zgromadzenia Ustawodawczego pismo, zawierające

rezygnację generała, oznajmił, że decyzja szefa rządu jest nieodwołalna i że gen. de Gaulle postanowił nie tylko ustąpić ze swego dotychczasowego stanowiska, ale wycofać się w ogóle z życia politycznego.

Kandydaci na premierów

PARYŻ, 21. I. Jako ewentualnych następców gen. de Gaulle wymieniają socjalistycznego przewodniczącego Zgromadzenia Ustawodawczego de Gouin i b. premiera, prezesa stronnictwa liberalistów — Herriota.

Powód dymisji gen. de Gaulle'a

Różnica zdań między rządem a większością parlamentu

PARYŻ, 21. I. Oficjalnym motywem rezygnacji dotychczasowego szefa rządu francuskiego jest wysunięte przez Zgromadzenie żądanie obniżenia wydatków na wojsko o 20 procent, na co generał de Gaulle nie chciał się zgodzić.

Jednak faktyczne powody ustąpienia

generała, według zdania prasy paryskiej, są inne. W grę wchodzi różnica zdań w kwestiach zasadniczych między generałem, a stronnictwami rządzącymi, zwłaszcza różnice w poglądach na zagadnienie aprowizacji kraju.

GROŻBA INFLACJI W AMERYCE

Przemówienie prezydenta Trumana

LONDYN, 21. I. Agencja Reutera donosi z Waszyngtonu, że prezydent Truman wygłosił na posiedzeniu kongresu przemówienie, w którym omówił niebezpieczeństwo inflacji oraz kwestie konfliktów strajkowych. Prezydent Truman popiera żądania robotników, domagających się podwyżki zarobków i twierdzi, że większa część przedsiębiorstw przemysłowych może podnieść płace robotnicze. Podwyżka płac jest niezbędna nie tylko dla pracowników, lecz także ze względów natury ogólnogospodarczej i społecznej.

Następnie prezydent Truman przedłożył kongresowi szereg projektów nowych ustaw. Najważniejsze z tych projektów dotyczą: utrzymania przez rok 1946 kontroli przemysłu, przewidzianej na czas

wojny, pomocy rządu dla małych przedsiębiorstw, programu rozbudowy szkolnictwa i domów zdrowia dla robotników, utworzenia dwóch nowych Stanów Hawajów i Alaski.

W związku z demobilizacją prezydent Truman przypomniał narodowi, że zaprzestanie działań wojennych nie oznacza możliwości całkowitego rozwiązania armii. Departament wojny oraz departament marynarki są zdania, iż potrzebna jest armia, złożona z 2 milionów ludzi.

Omawiając sprawę OZN, prezydent Truman powiedział: „Bezpieczeństwo świata wymaga nie tylko wspólnych obrad i kompromisów, ale wymaga ono przede wszystkim, abysmy rozpoczęli traktowanie świata jako jednej całości”.

Srawa Persji w Radzie Bezpieczeństwa przy ONZ

LONDYN BBC. Przed perski zdecydował się oddać swoją sprawę dotyczącą Azerbejdżanu pod rozstrzygnięcie Rady Bezpieczeństwa przy Organizacji Narodów Zjednoczonych. Sprawa ta będzie przedmiotem rozważań Rady jutro lub we środę. Ten drugi termin jest prawdopodobniejszy.

Wrzenie w Grecji trwa

LONDYN BBC. Korespondent Reutera donosi z Aten, że doszło tam ponownie do starć między rojalistami a Gwardią Narodową. Regent Damaskinos ogłosił stan wyjątkowy. Wczoraj na stadionie sportowym w Atenach odbyła się wielka manifestacja, w której wzięło udział około 100.000 osób. Policja pilnowała porządku, który nie został nigdzie zakłócony.

Regent Damaskinos zapowiedział rozpisanie wyborów powszechnych na dzień 31 marca r. b.

Restauracje i jadalnie muszą uzyskać koncesje

WARSZAWA, 21. I. Został ogłoszony dekret z dnia 30. 11. 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego. Na zasadzie dekretu, przemysł gastronomiczny, obejmujący restauracje i jadalnie, wolno prowadzić jedynie po uzyskaniu koncesji. Przepisy w sprawie kompetencji władz powołanych do udzielania koncesji i trybu postępowania, jak również przepisy w sprawie rozmieszczenia i prowadzenia takich przedsiębiorstw zostaną określone osobnym rozporządzeniem ministra Apropowizacji i Handlu, przepisy te mogą zobowiązać osoby trudniące się wspomnianym przemysłem do składania właściwym władzom cenników do zatwierdzenia. Osoby, które prowadzą dotychczas przedsiębiorstwo przemysłu gastronomicznego, obowiązane będą w ciągu dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie wymienionego rozporządzenia wykonawczego, wystąpić do właściwej władzy o udzielenie koncesji.

Robotnicy-dyrektorzy

TOMASZ SZKUDLAREK
Dyrektor firmy „Allert Rousseau”

Największy strajk w Ameryce

Pracę porzucilo 800 tysięcy robotników

LONDYN (BBC). Donoszą z Waszyngtonu, że w dniu wczorajszym rozpoczął się największy strajk w dziejach Stanów Zjednoczonych. Pracę porzucilo 800.000 robotników przemysłu stalowego. Rząd nie przedsięwziął żadnych nowych kroków celem zażegnania strajku.

Likwidacja przemysłu niemieckiego

NORYMBERGA, 21. I. Urzędowo podano do wiadomości, że zgodnie z uchwałami poczdamskimi władze amerykańskie wysadziły w powietrze zakłady I. G. Farbenindustrie pod Ingolstadt w Bawarii. Zakłady te obejmują 150 budynków fabrycznych. Władze amerykańskie postanowiły wysadzić w powietrze 70 zakładów niemieckiego przemysłu zbrojeniowego w Bawarii.

Konferencja 5-u mocarstw

LONDYN (BBC). W dniu wczorajszym odbyła się w Londynie konferencja pięciu wielkich mocarstw. Wielką Brytanię reprezentował minister spraw zagranicznych Bevin.

W dniu dzisiejszym odbywają się obrady wszystkich 6 komisji Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Pomoc zimowa w Łodzi

Wyniki zbiórki 1-go dnia

Łódź, 21. I. b) Wczoraj z ramienia Miejskiego Komitetu Opieki Społecznej przeprowadzona została w Łodzi zbiórka na rzecz Pomocy Zimowej. Zbiórka uliczna osiągnęła sumę 154.278 zł. Łączny rezultat wczorajszej zbiórki nie jest jednak dotąd wiadomy, gdyż nie nadeszły jeszcze dane z lokali zamkniętych jak restauracje, teatry i zabawy.

12 milionów metrów tkaniny

produkuje Łódź miesięcznie. — 200 robotników otrzymało specjalne odznaczenia. —

Prezydent miasta, ob. Miłal, w mowie wygłoszonej na uroczystym posiedzeniu MRN w dniu 19 bm. powiedział m. in.:

Osiągnięcia gospodarze Łodzi są bardzo poważne. W przemyśle włókienniczym pracuje obecnie 128 tysięcy robotników — przed wojną pracowało 160 tysięcy. Fabryki łódzkie produkują już 12 milionów metrów tkaniny miesięcznie.

Mówił prezydent Miłal o robotnikach, którzy zajmują dziś stanowiska dyrektorów fabryk i świetnie wywiązują się ze swych zadań. Mówił, że należy przykryć

kanal rzeki Łódki, tak jak przykryto się kanał Bałutki, co polepszyło stan zdrowotności okolicznej ludności o 17 procent. Mówił o tramwajach, które przewiozły w roku ubiegłym ponad 116 milionów pasażerów, o tym, że Łódź ma 154 spółdzielnie, liczące już 80 tysięcy członków. Że w Łodzi czynnych jest 48 szkół dla dorosłych, do których uczęszcza pięć razy więcej uczniów niż przed wojną.

Prezydent Biełut i Marszałek Żymierski, którzy specjalnie przybyli do Łodzi, dekorowali 250 zasłużonych obywateli miasta, w tym 200 robotników, którzy

odznaczyli się przy uruchomieniu przemysłu łódzkiego.

W serdecznych słowach dziękował Prezydent Bierut robotnikom i pracownikom Łodzi za ich pracę nad odbudową Polski. Dziękował im także Marszałek Żymierski za serce, jakim darzy Łódź Wojsko Polskie; za dowody przywiązania, jakie dla swoich żołnierzy okazuje, fundując ze swych strasznych robotniczych zarobków szlamy, worki i praca swą przyczyniając się do tego, by Wojsko to odzyskać.

Ludzie-potwory

Tragedia pięknego hrabiego. — Kobiety z brodami. — Człowiek, który ważył 300 kilo.

Przed paroma tygodniami urodziło się w pewnej wsi powiatu brzeskiego niesamowite — jak nas informują — dziecko, raczej potworek. Monstrum to żyło zaledwie parę godzin, potem umarło. Było ono zresztą zgóry skazane na śmierć, albowiem posiadało zbyt wiele anomalii organicznych.

Jak wiadomo, wypadki narodzenia się potworków nie należą do rzadkości. Po raz pierwszy wypadek taki zanotowano w roku 1645. W Strassburgu miała zrodzić się kobieta z brodą. W tym czasie hrabiowa Colloredo. Jeden z jej potomków wyrósł na pięknego młodzieńca, który cieszył się niezwykłym powodzeniem u kobiet.

Jednak żadna niewiasta nie mogła go zdobyć. Nie chciał mieć żadnych bliższych stosunków z kobietami. Przez dłuższy czas pozostawał to tajemnicą. Aż wreszcie gruchnęła wieść — hrabia jest nienormalny!

Okazuje się, że do hrabiego przyrodnym bratem jest jego brat. Na brzuchu hrabiego znajdował się przyrodnym jakiś monstrualny potworek, który był w sta-

Program radiowy na dziś

Program na poniedziałek 21. I. 46.
13.30 Przerwa. 14.30 Koncert z płyt w progr. utworów Piotra Czajkowskiego. 15.00 wiadomości z miasta i prowincji. 15.05 Czytamy cześć. 15.15 Rezerwa. 15.30 „Sensacja” — now. sporowa Jarosława Nizkorodnego. 15.30 Audycja dla robotników. 1) Występy zespołu „Kolejowego imy Białej”. 2) Kobiety w walce z fascyzmem” — pios. Janiny Świąteczkiej. 3) Płyty. 16.00 W.w.a. 16.45 Audycja dla młodzieży: „W obrotach baroków” — opowiadania Klementyna Solonowicza-Olszohajki. 17.00 W.w.a. 18.50 Rozmaitości. 19.00 W.w.a. 19.15 Koncert solistów z udziałem Cecyli Węgrzynowskiej — scenarj. przy fortepianie Franciszka Łopatyńskiego. 19.30 W.w.a. 21.30 Koncert kameralny w wyk. Grażyny Bopowiczówny — skrzypce, Ryszarda Bopowicza — fortepian. W programie sonata Czajkowskiego. 22.00 W.w.a. 23.00 Program na jutro, zakończenie audycji i Hymn do 23.05.

Teatry

TEATR WOLNY POLNEGO
Dziś jutro i w środę trzy ostatnie przedstawienia przedawstaniem dwuletniej korpusty Emy Fauchona. Ostatnie będzie „Raj waneau” w reżyserii Edmunda Wiercińskiego i z udziałem Jacka Wyszczersowicza.

TEATR POWIĘKOWY TUR.
Codziennie o godz. 19.15 „Świerszcz za koczkiem”. Piękna sztuka Dicksena, jedna z najpopularniejszych i cieszących się zawsze niezwykłym powodzeniem.

TEATR KAMERALNY DOMU KOŃNARZA.
Codziennie o godz. 19.15 komedia Tadeusza Różańskiego pt. „Głupi Jakób” w wykonaniu zespołu kameralnego D. Z.

Codzienna nowelka „Expressu”

Sekta tygrysa

Od szeregu już lat porucznik Laurient przebywał w najodleglejszych, najdzikszych miejscowościach Afryki, zapominając powoli o swej prawdziwej ojczyźnie.

W rodzinnym kraju nie pozostawił zresztą nikogo. Żona, którą kochał nad życie, umarła na gruźlicę. Nie mogąc przeboleć tej straty, sam postarał się o to, by go przeniesiono do Afryki, gdzie jak mu się zdawało, łatwiej będzie pogodzić się z losem.

Od szeregu miesięcy porucznik Laurient pełnił straż w pewnej wiosce murzyńskiej, która w okolicy cieszyła się złą sławą. Tubylcy, jak głosi fama, mieli być ludożercami.

Dlatego właśnie przysłano tu porucznika Laurienta, by wreszcie położył kres temu zewszarżeniu.

Uplywały jednak miesiące, a młody porucznik nie potrafił zaobserwować żadnych podejrzanych objawów, które mogłyby nasunąć podejrzenie, że tubylcy żywią się mięsem ludzkim.

Młody porucznik poczuł nawet sympatię do „czarnych mieszkańców wsi, gdy zaprzyjaźnił się z Lala.

Była to jeszcze prawie dziewczynka, wysła, zawsze roześmiana.

Laurient zapałował do tej murzyńskiej dziewczynki. Zdarzyło mu się to po raz pierwszy i podobno po raz ostat-

nie poruszać jedynie jedną ręką.

Osoba hrabiego Colloredo stała się wówczas słynna na całym świecie. Hrabia nie żył jednak długo.

Z nieznannej przyczyny zmarł on nagle mając 26 lat. Na wieść o śmierci hrabiego przybyli do jego pałacu niezliczone tłumy, które chciały choć po śmierci przyjrzeć się mu, jednak rodzina zmarłego nie dopuściła nikogo i pochowała go w tajemnicy.

W sto lat potem rozszedła się po świecie wiadomość o schwytanym w lasach, rozwijskim potworze. Złapali go myśliwi i myśleli początkowo, że jest to jakieś zwierzę. Człowiek ów niewiadomo co pochodzenia miał długą szyję, jak u żyrafy. Cała twarz była pokryta gęstym owłosieniem, jak u psa lub wilka. Potwór ów nie potrafił mówić i wydawał jakiegoś niezartikulowanego dźwięku. Osobnika owego umieszczono w klatce i obwożono po miastach, gdzie cieszył się wielkim powodzeniem.

Również pięć piękna może się poszczycić kilku potworami. Do najsłynniejszych należy włoska Muffiana, o raz kielbna Mastbach. Była ona wprost monstrualnie brzydka. Inna przedstawiła wielką „nieśmiertelność”. Pastora nosiła brodę.

W czasie pobytu swego w Wiedniu wzbudziła ona niezwykłą sensację, a na wstępnym znalazła się kilkadziesiąt mężczyzn, którzy oświadczyli się jej. Przyszła ożeniła, nawiązała „stosunek” — fakt, iż należała ona do jednej z najbogatszych kobiet w Europie.

Nadużycie władzy i wymuszenie

Piotr Dziegielewski stanie przed sądem

W czasie organizacji naszego aparatu administracyjnego na najrozmaitsze stanowiska w urzędach samorządowych i państwowych powkradały się elementy niepewne, a często nawet wprost przestępcze. Obecnie często się słyszy, że ten czy ów urzędnik został aresztowany i odpowiada przed sądem za popełnione nadużycia podczas urzędowania. Jedną z tego rodzaju spraw będzie sprawa Piotra Dziegielewskiego.

Piotr Dziegielewski, kontroler ś.p. Głównego Urzędu Mieszkaniowego, otrzymał od swoich władz przełożonych polecenie wprowadzenia do mieszkanca Jadwigi Krzyżanowskiej oficerów Wojska Polskiego na kwatery. Podczas wy-

Kroniki szwajcarskie donoszą o mieszkance wsi Appenzell, Elżbiecie Knechtlin, która posiadała brodę tak olbrzymią, jak król Barbarossa, mimo, iż całe jej ciało było bardzo kształtne. Elżbieta wyszła za mąż i miała kilkoro dzieci. Czy mąż jej posiadał również brodę, czy też był ogolony — o tym milczą kroniki.

Również znanym był w Wiedniu karyzelek Matensz Gullia, pochodzący z Istrii. W wieku 20 lat miał on wzrost i wygląd 12-letniego chłopca. Jeden z hrabiów austriackich gościł go u siebie przez dłuższy czas a nawet zabierał na polowanie. Po powrocie do domu, karyzelek ów ożenił się z kobietą normalnego wzrostu, a potomkowie jego byli również normalni.

Do „dziwów natury” zaliczają również anielika Edwarda Brighta, który zmarł w wieku 20 lat. W chwili zgonu ważył on 300 kilogramów. Gdy Bright miał 18 lat był już tak otwły, że wcale nie mógł się poruszać. Siedział on tylko w specjalnie dla siebie zrobionym krześle. Mimo tak potężnej tuszy Bright odżywał się w dalszym ciągu, przezem dziennie zjadał porcję, którąmi mogłoby się nasycić 8 mężczyzn.

Jak donoszą kroniki z 18 wieku, Brighta po śmierci musiało wynosić w trumnie 12 traperzy, a na cmentarzu trumna ta ziała miejsce mogące pomieścić 4 groby.

Potworny cież Brighta, dotychczas wisi w muzeum londyńskim i wywiera na wszystkich bardzo przykre wrażenie.

konywania czynności służbowych Dziegielewski zabrał Krzyżanowskiej najrozmaitsze rzeczy z garderoby. Oszolomiona urzędowa wizyta, Krzyżanowska, sądząc, że Dziegielewski ma upoważnienie na konfiskację jej ruchomości, nie tylko na rekwizowanie kwater, pozwoliła nieuczciwemu kontrolerowi zabrać walizkę pełną najcenniejszych przedmiotów. Jednak po przyjeździe do siebie po niespodziewanych dla niej wy-pakach, zameldowała o wszystkim Milicji Obywatelskiej.

W tych dniach Piotr Dziegielewski stanie przed sądem oskarżony o nadużycie władzy i wymuszenie.

Na marginesie

„Noc wolności”

Przystroilo się odświeżnie ciemne, łódzkie niebo w złote klejnoty gwiazd. Przystroilo na swoją „noc wolności”.

W świetle latarni — rzygasty — takte w słowca jasrawe — białoczerwone barwy flag, zdobitych frontony domów. Wzniesiona przed Prezydium Zarządu Miejskiego, tonąca w zieleni, trybuna, przed którą odbył się defilada — ciemnieje teraz tylko dągam, czarnym zarysem.

Rzuciście jednak oświetlone okna łódzkich kamienic wskazują na to, że miasto nie śpi. Łódź czuwa. Łódź się bawi. W te swoją noc wolności.

Przez otwarte niespodziewanie drzwi buchają czasem w ciszę nłczy gwar wesolych zabawionych głosów. dobiegają naraz pare skocznych taktów tanecznej melodii i wsiadają w ciemność.

W świetle latarni rzygasty widać pary: „Wszystkie rybki śpią w jeziorze.

Plum.. plum.. plum.. plum.. plum.. — śpiewa orkiestra. Nie wszyscy jednak zwracają uwagę na wesole słowa piosenki. W taneczny rytm wplata się wzruszony szepot:

- Lubisz mnie?
- Więcej niż lubię..
- Kochasz?
- Tak..

Już odłączył dalej. Szczęśliw zapatrzeni w siebie. Nieprzystojni.

Przy buciec niebywały ścisł.

— Najpierw wódeczka, Framis.

— Może być wódeczka. Byle z kropelkami.

Czyślochy można powiedzieć — nienawidzę.

— Zakąśm śledzikiem?

— Jak to znad po tobie, Manius, że masz stragan na wodnym rynku i w stołwce nie jadasz! Mnie śledzie na całe życie obrzydli.. Rolmons, nie rolmons w śmietanie, czy marynowany — dla mnie teraz śledź to jeden diabeł. Już lepiej sobie przez noc jakim kawałkiem uczciwej, krajowej świni. Tak! boczek na ten przykład — delikcie.

I płyną dalej gastronomiczne rozważania na temat wyższości rodzimej wieprzowiny nad zagranicznym śledziem

I płyną dalej, raz sentymentalne, rozmarzające — to znów porywająco skoczne dźwięki muzyki, w której walcują się uściski rąk i spórzzenia, wymowniejsze często od ust.

I płyną dalej wyznania miłosne..

Bo noc wolności — bez miłości obejść się nie może.

KABE.

Dr. Reicher

Specjalista chorób wenerycznych
Północna 25.

na dowolony pomysł. Kazał swym żołnierzom wytarać się o skórę tygrysa. Pewnego upalnego południa rozłożono skórę na srodku wsi.

Laurient pod przymusem sprowadził wszystkich tubylców. Każdy z nich musiał kopnąć skórę świętego zwierzęcia. Ponieważ wiadomo było, że członkowie sekty tego nie uczynią, więc w ten najłatwiejszy sposób mógł wreszcie ustalić kto spośród tubylców należy do ludożerców.

Przeszło 70 osób nie spełniło jego rozkazu. A wśród nich znalazła się również Lala. Porucznik Laurient oczywiście kazał wszystkim natychmiast aresztować.

W toku dalszych badań udało mu się już ustalić osoby, które stały na czele „sekty tygrysa”. Była to Lala i jej dwie dwaj młodsi murzyni.

Porucznik Laurient był wzorowym oficerem. Gdy złożył raport o wynikach dochodzenia nie zataił przed swymi przełożonymi, że jego Lala odgrywała tak wielką rolę w zbrodniczej sekcji, choć w dalszym ciągu kochał gorąco tę dziewczynę.

Władze kolonialne powzięły szybko decyzję. O straceniu wszystkich 70 członków sekty nie mogło być mowy. Wywołałoby to z pewnością krwawe powstanie. Postanowiono więc stracić tylko przywódców, między innymi Lalę.

Niebezpieczna trójka zamknięto w oddzielnym budynku, pilnie strzeżonym przez oddział żołnierzy. Już o-

świecie miała się odbyć ponura egzekucja. Na skraju wsi zbudowano trzy szubienice.

Laurient tej nocy poraz pierwszy zapadł na febrę.

Majaczył przez szereg godzin, szepcząc ciągle imię ukochanej.

W pewnej chwili wezwał swego ordynansa, któremu mógł wszystko zaufać. Kazał natychmiast sprowadzić dziewczynę.

Lala przybiegła, i jak zwykle, radośnie i roześmiana.

Laurient po raz ostatni trzymał ją w swych ramionach.

Około godziny trzeciej po północy, gdy już zaczął się zbliżać świt, resztkami sił podniósł się z łoża i wyprowadził dziewczynę ze swego domu.

— Uciekaj — wyszeptał — najlepiej do lasów, tam cię nikt nie znajdzie!

— Mam zostawić swoich braci? — odparła cicho. — I do ciebie też nie będę mogła powrócić? Więc kto mi zostanie? Po co więc mam żyć dłużej?

Laurient nie zdążył nic jej odpowiedzieć.

Zniknęła w ciemnościach.

W parę godzin później wszedł wykonawca wyroku do Laurienta i zakomunikował mu, że spełnił swą powinność.

Laurient, mimo, że był bardzo osłabiony febrą, pobiegł na miejsce strace-

nia. Na szubienicy wisały trzy trupy. Dwaj młodsi murzyni i Lala..

WICEK I WACEK (w czasie okupacji)

WICEK: -- Wacek, co ty dzisiaj taki porany? Powiedz mi jakies cieple slowko?
WACEK: -- Futro...
WICEK: -- Co?
WACEK: -- Chciales cieple slowko, no to mowie: futro!
WICEK: -- Racjal juz mam mysl!

WICEK: -- Rez sie musi czlowiek natrudzić, aby tylko tym dramom jakis kawal odwalic! Ale czy to ktos pobrali ocenic? Nihil! Nie maja ludziska poczucia humoru... O jak ta bestia chrapiel... Chlup, jak rybka na wedke! A teraz nam Wacek pokaże, co umnie!

WACEK: -- Tra, ta, tal! Hallo, panie wojak! Chodz tu do mnie, lamago, to cie na perlowo obrobie, cha, cha, cha! A to ichorz!
ZOLNIERZ: -- Co to? Kto to? Ktury z wojska. Nie daruj! Hal! Zaczeplem sie o ten hak przeklety! Ale poczekaj, lobazę, zabije, zastrzeli i powieszę!

ZOLNIERZ: -- Haha! Sól! bo strzelę!
WACEK: -- Strzelaj traizerze, proszę bat- dzo! Tylko spiesz się, bo nie mam czasu!
WICEK: -- Jest jednak sprawiedliwosc na tym swiecie: oto wraca kozuszek w uczciwe racel! Tak los karze pyszatków!

Niezwykłe przygody fryzjera łódzkiego

Jak się dostał na niemiecką łódź podwodną. — Bitwa morska z Anglikami. — Na włoskim froncie, w niewoli i — znów w Łodzi.

W tych dniach przybył do Łodzi S. Pollak, czeladnik fryzjerski, dziecko Balut, który w ciągu tej wojny przeżył niezwykle przygody. Mianowicie niemiecką łodzią podwodną pojechał do Anglii, aby przez Monte Cassino dostać się do niemieckiego obozu dla jeńców wojennych.

Stanisław Pollak opowiedział w skróceniu swoje przygody naszemu sprawozdawcy.

Zabił szefa Niemca

„Gdy wybuchła wojna w roku 1939, miałem lat 18 i pracowałem w jednym z zakładów zakładu fryzjerskiego. Gdy Niemcy rozpanoszyli się w naszej Łodzi, zakład ten został zajęty przez Niemca, który cały polski personel zakładu terroryzował i, krótko mówiąc, obchodził się z nami tak, jak Niemiec z Polakami potrafi. Jednego dnia pamiętam dokładnie, było 21 czerwca 1940 roku, w zakładzie nie było gości. Usiadłem na chwilę w kącie i zacząłem czytać niemiecką gazetę. Byłem bardzo przejęty pracą, do której mnie wciąż napędzano, dzień za parny i gorący, tak więc nie dziwnego, że nad gazetą zasnąłem. Obudził mnie dotkliwy ból, a następnie śmiech mojego szefa. Niemiec sadysta, rozgrzał rurki do obróbkacji do czerwoności i zlapał mnie nimi za ucho. Rozwścieczony, nie panowałem nad sobą i ciężkim marmurowym blatem od stolika manieuryści uderzyłem zniecierpliwionego Niemca w głowę. Okrwawiony Niemiec osunął się na ziemię. Przeraziłem się bardzo. Jeden wyraz, budzący niesamowitą grozę przemknął przez mój mózg. „Gestapo!“ Widziałem siebie aresztowanego, torturowanego i wreszcie publicznie powieszanego. Wybiegłem na ulicę.

Na ulicy ochłonąłem i już spokojnie poszedłem do domu i stamtąd, połączony z matką, udałem się na dworzec. Pojechałem do Łęczycy i tam zgłosiłem się do Arbeitsamtu na wyjazd do Niemiec. Wysłano mnie do Wilhelmshafen wraz z transportem polskich robotników, którzy mieli pracować jako robotnicy portowi.

Zakazany romans

W Wilhelmshafen było bardzo źle. Mieszkał w odrutowanym obozie w barakach zapluskowanych i zawszonych. Jedzenie było nudne, a pracy, i to bardzo ciężkiej, dużo. Rozładowywałyśmy pociągi na molo i ładowały statki, często wysyłano nas do portu wojennego łodzi podwodnych, gdzie nosiliśmy skrzynie z amunicją, torpedy i przesuwali ciężkie zbiorniki, z ropą naftową. Ponieważ umiałem strzyc i golić, wkradłem się w łaski naszego Gruppen-

führera, który, odkąd zaczął dawać mi przepustki na miasto z obozu, bo chodził pięknie ostrzyżony i wyondulowany.

Jednego dnia na miesiąc zapoznaliśmy się z Mitzi, 20-letnią dziewczyną, znaną Holenderką. Flirtowałem z nią ze względów, że tak powiem, „ekonomicznych“. Dziewczyna na nasze randki na plaży przynosiła paczki żywnościowe, o których potem śniłem nocami.

Pewnego razu koleżanka Mitzi zawiadziła nas i zademonstrowała w polskiej. Polakom nie wolno było flirtować z Niemkami, była to przeciwieństwo Rassenschand — hańba dla rasy niemieckiej, i groziło za to nawet powieszenie. Gdy pod czas pracy w porcie przyszedł jeden cywil i dwóch SS-owców i Gruppenführer zaczął wołać moje nazwisko, zrozumiałem o co chodzi: przyszli po mnie na skutek doniesienia przyjaciółki Mitzi.

Zacząłem uciekać. W porcie między skrzyniami, hałdami węgla, dźwigami ukryć się jest łatwo. Pod jednym dźwigiem zauważyłem skrzynię z konserwami z oderwanym denkiem. Szybko wyciągnąłem konserwy do wody, sam wlażłem do skrzyni i nałożyłem wieko.

W skrzyni od konserw

Była to przerwa obiadowa i akurat w tym miejscu nikogo nie było i nikt nie zauważył machinistów. Słyszałem parę minut później, jak Niemcy chodzili, dopytawali się o mnie i pilnie mnie szukali. W parę minut po skończeniu obiadowej przerwy, kiedy zorientowałem się, że policjanci musieli już odejść i chciałem wyjść z kryjówki, poczułem, że ktoś przewraca moją skrzynię.

Szabrownicy przed sądem

Pierwszy proces odbędzie się w początkach lutego

W pierwszych dniach lutego w Sądzie Okręgowym w Łodzi odbędzie się kilka rozpraw, budzących ogromne zainteresowanie ze względu na to, że będą sędzone pierwsze przestępstwa przewidziane w art. 29 ustawy i Dekretu z dn. 16 listopada 1945 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa.

Pierwsza sprawa z t. zw. w języku sędziów „spraw niebezpiecznych“, będzie sprawą Marii Włodarskiej, która rek temu, w pierwszych dniach uwolnienia Łodzi ukradła pieniądze, które miały być w postaci kieszonki męskiej, białej damskiej, polskich jedwabnych i materiałów na ubranie ze sklepu przy ul. Nowomiejskiej.

Ta sama Maria Włodarska wraz ze

nie i owiażuje liną. Za kilka chwil znalazłem się w powietrzu, uniesiony przez dźwig. Potem z jazgotem stoczono moją skrzynię gdzieś w dół. Siedziałem w ciemnościach nie wiem, jak długo.

Wokół rozlegały się niemieckie komendy. Zrozumiałem, że zostałem załadowany na jakiś niemiecki okręt wojenny. Myślałem sobie — źle! Karmić ryby własnym mięsem, jak to robili niemieccy piraci nie chciałem. Ale bałem się wyjść. Po jakimś czasie rozległ się huk motorów i szum wody. Wypłynaliśmy. Dokąd? I co ze mną będzie dalej?

Zacząłem odczuwać głód. Zdecydowałem się wreszcie otworzyć wieko.

Na U-303

Było ciemno. Wymacałem w pobliżu podobne skrzynie, jak moja. Tym oto nożem — tu Stanisław Pollak pokazał na szemu sprawozdawcy 20-cm. sprężynowic — dobrałem się do skrzyni i do konserw. Najadłem się i znów wlażłem do swojej skrzyni. Nie wiem, jak długo trwała ta moja podróż w skrzyni z konserwami. W pewnej chwili zostałem oślepiony latarką i ogłuszony rykiem niemieckim „Blindpassagier in U-boat!“ Struchlałem.

Pierwsze, że zostałem odkryty na co już częściowo się przygotowałem, a drugie, że znajduję się na pokładzie łodzi podwodnej.

Zaprowadzono mnie do kapitana. Niemcy byli moją obecnością tak zaskoczeni, że nawet zapomnieli przybrać zwykłą swoją pozę rozwścieczonych goryli. To, że zawędrowałem na pokład łodzi podwodnej, wywoływało u nich nieustanny rechot. Kapitan okrętu, ty-

powy niemiecki pirat, z eczyna morfiny i szczeniasta, ryza głową wybadal mnie, a gdy mu powiedziałem, że jestem Polakiem i w jaki sposób się tutaj dostałem, powiedział do bosmana:

— Gdy tylko wypłyniemy na powierzchnię, zastrzelisz go i wrzucisz do wody.

Narazie związano mnie i rzucono w kąt w kajucie załogi.

Bitwa z Anglikami

Mijały godziny za godzinami. Szum motorów i poza tym zupełna cisza. W pewnym momencie rozległy się dzwonki: Alarm! Wypłynaliśmy na powierzchnię, aby zaatakować zapewne jakiś bezbronny aliancki transportowiec. Po krótkim zamieszaniu każdy Niemiec zajął swoje stanowisko i w kilka chwil rozległy się detonacje.

Nikt się mną nie interesował. Używając łcie akrobatycznych ruchów, udało mi się mój sprężynowiec wyciągnąć z kieszeni i przeciąć smury.

W tym momencie kajuta się drwinie przechyliła, uczulem wstrząs i potworny huk. Aha, trafili nas! Zerwałem się i pobiegłem po schodach, po których już wlewała się woda. Na pokładzie kilku marynarzy szykowało się do skoku do wody w ratowniczym ekwipunku. Rozejrzałem się wokół bezradnie. Koło wieżyczki pancernej leżał zabity bosman w korkowym pasie ratunkowym. Zdarłem pas szybko z niego, ubrałem się i skoczyłem do wody.

Łódź coraz bardziej pograżała się w wodzie, z której wystawała już tylko rufa. Z angielskiego statku nadpływała szalupa ratunkowa. Wyłowiono mnie wraz z kilkoma Niemcami. Po przesłuchaniu przez angielskich oficerów i potwierdzenia prawdziwości moich zeznań przez wziętych do niewoli Niemców, zostałem puszczony na pokład.

Uratowany!

Tu marynarze opowiedzieli mi przebieg bitwy, w której, nie chcąc brać udziału, Niemiecka łódź podwodna U-303 wynurzyła się z wody akurat w pobliżu krążownika Jego Królewskiej Mości (nie pamiętam nazwy), który przywitał ją salwami ciężkich dział. To, że się uratowałem, to był niezwykle przypadek, tak zresztą, jak każda przygoda. W Anglii zaciągnęłem się do wojska, zostałem wystany na front do Italii. Pod Monte Cassino rannego wzięli mnie Niemcy do niewoli. Siedziałem w obozie jeńców i dopiero teraz po zupełnym wyleczeniu ran nie leczonych w niemieckiej niewoli, udało mi się wrócić do najpiękniejszego miasta świata, mojej ukochanej Łodzi!

J. Chrzanowski.

SPORT

Mecz bokserski

POLSKA - CZECHOSŁOWACJA (7:9)

skończył się porażką Polaków, wskutek nieszczęśliwego wypadku Pisarskiego

Spotkanie rewanżowe w Pradze zakończyło się wbrew ogólnym oczekiwaniom porażką reprezentacji bokserskiej Polski z Czechosłowacją w stosunku 7:9. Polska była zresztą o krok od remisu, gdyż o porażce zdecydował jedynie nieszczęśliwy wypadek Pisarskiego, który mając przewagę nad swoim przeciwnikiem złamał rękę i zmuszony był się poddać.

Przyjęcie ze strony gospodarzy czeskich było bardzo serdeczne.

Wyniki techniczne były następujące:

Waga musza: Czarnecki przegrywa na punkty z Helovicem.

Kogucia: Józwiak przegrywa na punkty z Jeleniem.

Piórkowa: Czortek przegrywa na punkty z Navratilem.

Lekka I: Koziółek wygrywa na punkty z Kralickiem.

Lekka II: Kowalski remisuje z Pleśką.

Półśrednia: Grądkowski wygrywa na punkty z Koudelą.

Średnia: Pisarski poddaje się w III-iej rundzie Skudlikowi z powodu złamania ręki.

Półciężka: Szymura wygrywa na punkty z Rademacherem.

Geyer-Krusche-Ender 14:2

Zawody bokserskie Geyer — Krusche Ender zakończyły się zwycięstwem gospodarzy w stosunku 14 : 2.

Wyniki techniczne były następujące: Waga papierowa Kaczmarek II (G), zwycięża na punkty Kajtusia (K). Kogucia: Kamiński (G), wygrywa w II-iej rundzie przez techn. k. o. z Wójcikiem II (K). Piórkowa: Madej (G), wygrywa z Pościeżyńskim (K).

Waga lekka: Mazur (G), remisuje z Smoluchem. II lekka: Kowalewski (G) wygrywa przez k. o. z Wójcikiem I. Waga półśrednia: Kaczmarek I (G), wygrywa na punkty z Bukackim (K). Waga średnia: Krakowiak (G), remisuje z Kulasieńskim. Waga półciężka: Jaskółka (G) wygrywa w II-iej rundzie z Mankowskim przez k. o.

Drugie zwycięstwo ŁKS nad Lechią

Hokeiści poznańscy pokonani 2:0

Niedzielny mecz różnił się znacznie od sobotniego. Tym razem grano przy świetle słonecznym przed znacznie skromniejszą widownią. Organizatorzy nie zorientowali się bowiem, że terminem „wpadną” wprost na uroczystości związane z obchodem rocznicy uwolnienia Łodzi i wyznaczyli rewanżowe spotkanie na południe, kiedy komunikacja była utrudniona. Poza tym należałoby jednak o ile możności urządzić spotkania hokejowe o wieczornej porze, gdyż przy świetle elektrycznym nabierają one specjalnego posmaku.

Gra była tym razem ciekawsza. Pierwsza bramka padła już w pierwszej sekundzie gry ze strzału Głowackiego i dobitki. Łodzianie rozanimowani przejęli inicjatywę i przez pierwszą tercję mieli przewagę, której nie umieli jednak przemienić na realny efekt.

W drugiej tercji Lechia, która wystąpiła bez dra Kasprzaka, jako się okazało, prowadziła grę bardziej równo-

rzędną i miała parokrotnie okazję do wyrównania, jak zresztą i ŁKS miał możliwość podwyższenia wyniku.

Trzecia tercja przyniosła zdecydowaną przewagę łodzian, którzy ustawicznie atakują podczas gdy przeciwnik ogranicza się niemal wyłącznie do jednostkowych wyjazdów, w których celuje Czyżewski i obrony własnego pola. Mimo to jednak udaje się wreszcie łodzianom uzyskać drugą bramkę, która im się słusznie należała.

Gra w drugim dniu była znacznie lepsza. Widać że trening sobotni nie pozostał bez skutku. Tyczy się to przede wszystkim Ł. K. S-u. Drużyna Łódzka, wczoraj bardziej już zgrana, zaczęła kombinować i niektóre akcje wychodziły zupełnie sprawnie. Rozumie się samo przez się, że braki były jeszcze bardzo znaczne. Gracze nie zawsze się rozumieją, podania nie były dokładne, ustawianie w momentach podbramkowych nie zawsze racjonalne. Niemniej jednak ma-

my nadzieję, że o ile warunki dopiszą i ŁKS będzie miał okazję do treningu, po krótkim czasie swojej formie i będzie jedną z silniejszych drużyn w kraju. Niemniej jednak uważamy, że kierownictwo klubu Łódzkiego zrobi dobrze jeśli opierając się o graczy starszych i doświadczonych nie zaniedba szkolenia młodszych. Wydaje nam się, że byłoby rzeczą bardzo wskazaną, by kierownictwo sekcji ŁKS weszło w kontakt ze szkołami i wzięło pod swoją opiekę jedną z najlepszych drużyn szkół, wspierając je ekwiunkiem i możliwością treningu pod okiem wykwalifikowanych zawodników. Rezultaty takiej akcji byłyby w przyszłości napewno bardzo korzystne.

Byłoby dalej rzeczą bardzo pożądaną, by o ile warunki pozwolą wykorzy-

KUPON PREMIOWY
„EXPRESSU”
Nr 5
wyciąć i przechować

stać sezon dla jak największej ilości gier i to z różnymi przeciwn. Przepuszczamy zresztą, że po powrocie z Krakowa z mistrzostw Polski nastąpią w Łodzi wizyty dalszych zespołów hokejowych, tymbardziej, że przy żywym zainteresowaniu, jakie wykazuje publiczność Łódzka ryzyko finansowe nie jest zbyt wielkie.

Zawody prowadził dzisiaj ob. Lange, który ma zasługę uruchomienia hokeja na terenie Łodzi i zbudowania wspólnie z niezmordowanym Królem toru, którym można się pokazać.

Andrzej Zański

Powieść o życiu Łodzi—przed wojną, podczas okupacji i po wyzwoleniu

Margot wydobywa z torebki klucz od bramy.

— Dobranoc! — woła inżynier. Zaszumił motor odjeżdżającej maszyny. Ostro zatrzasnęła się za pannami brama stylowej kamienicy.

Minutę trwało milczenie. Ucichł odgłos znikającego auta — i brama otworzyła się znowu.

Margot i Roma wyszły z niej szybkim krokiem.

— Chodźmy prędzej, żeby nas ktoś nie zobaczył! — denerwowała się Margot.

— Czekaj, nadzieją pusta dorożka, wsiadajmy do niej!

Kazały podnieść budę, rzuciły krótko adres i pojechały.

Mariusz Korecki, modny amant teatru miejskiego, spał tak twardo, że nie szybko zbudził go dzwonek, terkocący u drzwi.

Narzuciwszy na siebie jedwabną piżamę, wszedł do przedpokoju.

— Kto tam? — zawołał, dotykając ręką zimnej klamki.

— To my: Roma i Margot! — usłyszał dźwięczne dobrze sobie znane głosy.

— Ach! — przekreślił w zamku klucz. Panienci wpadły na niego jak wicher.

Tak, jak stały, w futerkach, botkach i kapeluszach, zaczęły go całować i ścisnąć.

— A co, kochany, cieszysz się bardzo z naszego najazdu?... A nie zdradzałeś nas przez ten czas? — pieściły go naprzemiennie to jedna to druga.

— Wejście nareszcie dalej — intygował ich zapach aktor — nie będę przecie marzył w piżamie w przedpokoju. Jutro mam generalną próbę, nie chciałbym więc zaziębnić się i mieć zachrypnięty głos.

Wszedł do pokoju, zaświecił różową lampkę przy nocnym stoliku i położył się znowu do łóżka.

— Tylko nie zaniecajcie mnie, bo jutro mam generalną próbę! — asekurował się aktor. Ale zaraz potem ich młoda, żywiołowa namiętność przelamała hamulec jego woli.

I oto Łódzka noc dobiegła ostatecznego kresu...

* * *

Marek Herd, ocknąwszy się na sekundę z niezdrowego snu, pomyślał zasypiając znowu:

— Trzeba będzie robotnikom urwać, co się da! A jeśli wszystko pójdzie dobrze z bawelna, przebuduję fabrykę i kupię nowe maszyny.

W „Tabarinie” Julian Herd, trzymając swoją pijaną kochankę na kolanach, rzucił jeszcze jeden szulotowy banknot upadającej ze zmęczenia orkiestrze, która grała teraz już tylko dla nich.

W szerokim francuskim łożu leżała pani Ela Kamionowa ze swoim uspiętym kochankiem. Cere miała żółta, pozbawione szminki, usta blade i obwisłe. Nawet teraz, przez sen, trzymała mocno za szyję swego Paula, jakgdyby bojąc się, że może od niej uciec.

W pokoju u aktora Koreckiego świeciło się różowo światło, a ulicami miasta przesuwali się zaczęły szybko idące cienie i postacie: to robotnicy i robotnice zdążali na dzienną zmianę do swoich fabryk.

Zaczął padać deszcz pomieszany ze śniegiem. Zrobiła się prawdziwie marcową pogoda. Idący przyspieszyli kroku. Wiatr szarpał kuse palta mężczyzn i chusty starych kobiet.

Długo oglądał się za nimi poeta Łódzkiej kawiarni Anatol Linicz, który odprowadzwszy Rene, powracał do domu.

— Oto ta druga Łódź: Łódź robotnicza, Łódź pracy... Łódź cichych bojowników o lepsze, sprawiedliwsze jutro. Dziś są oni pariasami, lecz może przyjdzie wnet czas, kiedy opustoszeją pałace Herdów i Brauerów, a tymi samymi ulicami miasta do tych samych fabryk zdażać będą ci sami robotnicy: tylko z bardziej podniesioną głową, tylko bardziej syci, tylko szczęśliwsi, niż teraz!

Przystanął — a pod przymkniętymi powiekami zamajaczyła mu się wizja wielkiego jutra.

Wielki zegar w fabryce Brauera wybił zwoła godzinę piątą — godzinę rozpoczynającą dzienną zmianę pracy.

Srebrzysty jego dźwięk zmieszał się z głośnym płaczem Walerii Łopatowej, której zakomunikowano, że pracujący w szarpami syn Staszek dostał w nocy krwotoku płucnego i w stanie bardzo poważnym odwieziony został do szpitala.

ROZDZIAŁ TRZECI „Lodzermensze”

Jan Raczek pracował w fabryce włókienniczej Brauera w nocy, Maria zaś pod czas dziennej zmiany. Zobaczył się więc na parę tylko minut tuż przed piątą. Nie było czasu na długie gawędy, a tym mniej na wyszukiwanie tematów. Coś więcej powiedzą sobie może w niedzielę, kiedy pójdą do kina. Teraz mówią o tym tylko ich oczy, oni zaś zamieniają ze sobą parę końcowych zdań.

— Wypalaś się przynajmniej, bo masz zmęczone oczy — mówi młody mężczyzna.

— Dobrze ci się pracowało, Janku? — nie odpowiadając na pytanie, troszczy się Maria.

— Jak zawsze! Bogu dzięki, że na naszej zmianie mamy przyzwoitego majstra!

Słowo „majster” rzuca cię na jej ciche rozradowanie. Chmurnieje.

— Nasz za to jest podlec! — chce powiedzieć coś jeszcze, ale urywa pół zaczęte zdanie.

d. c. n.

CENY OGŁOSZEŃ Drobne: za wyraz petito wy poza tekstem — 5 zł. Inne ogłoszenia: za milimetr — szpalte poza tekstem — zł. 14, w tekście — zł. 21. — W numerach niedzielnych i świątecznych — 50 procent drożej.

Wydawca Spółdzielnia wyd. „Express Ilustrowany” w Łodzi. Kolegium Redakcyjne. Red. i Adm.: Łódź, Piotrkowska 102, Tel. 112-60. Druk.: Sp. „Czytelnik”, Zwirki 4. D-03933